

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

4646 WEST 63rd STREET CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEPHONE: (312) 555-0000

Vol. LXXI Kaina 15 c. Printed in two parts SEŠTADIENIS — SATURDAY, SAUSIS — JANUARY 8, 1977 Šiandien Draugas 12 psl. Nr. 6

Krikščioniškajam Pasauly

Laisvė yra nedaloma

VALSTYBĖ NEGALI ATSTOVAUTI IDEOLOGIJAI

MILANAS. — "Laisvė nėra kokia atskiri žmonė ar žmonių grupė suteikta privilegija, bet visiem žmonėm be išimties priklausanči teisė", — pažymėjo Milano arkivyskupas kardinolas Colombo, kalbėdamas miesto katedroje. "Bažnyčia, valstybė ir pavieniai piliečiai todėl turi pareigą ginti, saugoti ir ugdyti ne tik religinę, bet ir visas kitas demokratines laisves. Bažnyčia tvirtai įsitikinusi, jog kovodama už visų krikščioniškųjų bendruomenių tikėjimo laisvę, ji kartu saugoja ir netikinčiųjų sąžinės laisvę, o tuo pačiu ugdo ir visas kitas žmogaus pilietines laisves. Laisvė yra nedaloma; jei ji pažeidžiama kurios nors vienos žmonių grupės nenaudai, neišvengiamai laisvė praranda ir visi kiti žmonės."

Pažymėjęs, jog Bažnyčia nereikalauja konfesinės valstybės, kardinolas Colombo pareiškė, kad tokia pat būdu yra nepriimtina ir ateizmu pagrįsta marksistinė valstybė. Valstybė neprivalo atstovauti jokiai ideologijai. Ji neprivalo primesti savo piliečiams kultūrinių ar kitokių dogmų ar atstovauti kuriai politinei partijai. Valstybė vienodai atstovauja visiem piliečiams, be jokios išimties; nei vienas jos pilietis neturi jaustis nusiklaustas ar svetimas savo tėvyneje.

Valstybės pareiga yra sukurti tokią visuomeninę santvarką, kurioje kiekvienas pilietis gerbtų kitų žmonių laisvę vystyti savo pasirinkta kryptimi, kurioje kiekvienas žmogus galėtų laisvai išreikšti savo įsitikinimus ir juos perteikti kitiems, bei pagal tuos įsitikinimus auklėti savo vaikus. — "Krikščionys, saugodami ir gindami visas pilietines laisves, gina visų žmonių teises, neatsižvelgiant į tai, ar jos yra tikinčiųjų ar netikinčiųjų."

JERUZALĖS PROBLEMA

Vatikanas. — Paulius IV, oficialioje audiencijoje priimdamas naująjį Tuniso ambasadorių prie Sv. Sosto, dar kartą išreiškė Bažnyčios troškimą, kad taikingu būdu būtų išspręsta Jeruzalės problema. "Šis šventasis Miestas turi tapti santalkos ir brolybės židiniu trijų didžiųjų monoteistinių religijų išpažinėjam". Tuniso ambasadorius iš savo pusės pabrėžė, kad šios problemos sprendimui turės daug įtakos tarpusavio pasitikėjimo bei draugiškumo dvasia pagrįsti Tuniso ir Vatikano santykiai.

"La Espada", sena katalikų misija. Misija - bažnytelė pradėjo būti pastatyta prie Medina upės, bet dėl dainų indėnų puidinėjimų 1730 buvo perkelta į San Antonio, Texas.

Kinų radikalų teismas šiandien?

"Jie verti daugiau negu mirties bausmės"

Hong Kongas. — "Keturių radikalų gauja" turėtų būti pradėti teisti šiandien, sako Kinijos provincijos radijas. Teismas bus viešas. Tibetot radikas pridėjo, kad posėdis prasidės tą dieną, kai mirė Ču En-lajus, o jis mirė 1976 sausio 8. Varoma propaganda mirties metines tinkamai paminėti.

"Mūsų premjeras radikalų buvo persekiojamas visą gyvenimą, už jo mirtį radikalams dar nebuvo tinkamai atsilgynta, tai ir teismas vyks mirties metinėse" buvo pasakyta per radiją. Istorijoje didžiausi kriminalistai bus

teisiama prieš Ču portretą. Jie užsitarnavo didesnę bausmę nei mirtį". Dar juos pavadino ir politiniais maniakais: "Čiang Čing a pie imperatorienės sostą svajojo dieną ir naktį, Čang Čun-čiao norėjo būti premjeru, Wang Hung-wen ruošėsi būti Liaudies kongreso pirmininku, Yao Wen-yuan turėjo paslėptų kitų tikslų". Užsienio korespondentai tik iki šiol nepastebėjo jokių matomų ženklų, rodančių, kad teismas tikrai būtų pradėtas šiandien. Kitomis žiniomis, radikalai tardomi, ir apklausinėjami neturėtų būti baigti.

Seną, lietuvišką, ramų kaimą prisiminus. Jurėniškiai, Kupiškio apylinkė (Prieškarinė nuotrauka)

REIKIA PANAUDOTI EKONOMINĮ GINKLĄ

Andriejaus Amalriko patarimas Amerikai

Washingtonas. — "Aš manau, kad Amerikos prezidentas turi galimybę rusus priversti laikytis Helsinkio išipareigojimų, tik to neišnaudoja. Reikia panaudoti Amerikos ginklą — technologiją ir ekonomiją", sakė Andriejus Amalrikas, sovietų istorikas, sėdėjęs kalėjime ir išvartas už knygą "Ar Sovietų Sąjunga išsilaikys iki 1984". Jis kalbėjo vienoj komisijoje, svarstančioj didesnio bendradarbiavimo su Europa galimybėse.

Kai jis buvo paklaustas, ką galėtų patarti naujam prezidentui Carteriui, Amalrikas minėjo, kad reiktų sulaukyti grūdų ir technologijos išradimų pardavinėjimą ir neduoti kreditų. Tie ginklai sovietams daug reikėtų. "Man patys sovietų ekonomistai pasakojo, kad dveji iš eilės nederlingi metai be užsienio pagalbos būtų katastrofa", sakė Amalrikas. Jis tik suabejojo, ar Vakarai galėtų tai padaryti. Tam reikia didelės kantrybės ir valios. Vakaruose jis nepastebėjo nei vieno, nei kito.

Giscard darbininko šeimoj

Paryžius. — Prancūzijos prezidentas Valery Giscard d'Estaing pradėjo kai kam kėlė abejonių ir juo nepasitikėjo, nes laikomas dideliu aristokratu. Jis, norėdamas sugriauti teigimus, laikas nuo laiko netikėtai apsilanko kurioj nors vargšų ar darbininkų šeimoj ir su jais papiečia, pasikalba. Toks jo draugiškas gestas irgi ne visų vienodai įvertinamas. Paskutinį kartą Giscard Naujųjų Metų dieną apsilankė Lerard Macaud, darbininko, šeima ir su jais valgė priešpiečius. "Prezidento apsilankymas man buvo didelis siurprizas. Jis pats savo akimis matė, kaip gyvena neturtingieji ir geriau supras, kuo galima jiems padėti", sakė Macaud.

Pekinas. — Kinijos oficialus asmuo paneigė užsienioose pasklidusias žinias, kad kai kuriose provincijose buvo neramumų. "Spaudos žinios apie susidūrimus neturi jokio pagrindo".

Ta proga spaudoj buvo paminėtas Amalriko pasikalbėjimas su Radio Liberty atstovu tuoj po jo išvykimo į Vakarų, 1976 liepos mėnesį. Tada jis smarkiai pakritikavo Kissingerį ir jo politiką, pavadindamas jį "atsitraukimo strategu": "Man atrodo, kad Vakarų vadų vienintelis tikslas viską palikti kaip yra, siekti status quo. Jeigu Vakarai pažada sovietams ekonominę pagalbą už jų pažadą nekeisti esamos padėties Europoje, netrukdyti, tai kalbėti apie pastovią taiką yra daugiau negu iliuzija."

OPEC — naftos šalių konferencija, neseniai buvusi Qatar valstybėje, kur išryškėjo nesutarimas, ir Saudi Arabija, Jungtinis Arabų Emiratas, Vėliu ir Indonezija atsisakė pakelti kainas tiek, kiek kiti likusieji.

Emigravo dirigentas R. Baršoj

Viena. — Vienas žymiausių sovietų kamerinio orkestro dirigentų Rudolf Baršoj emigravo į Australiją ir atvyko į Vieną.

Washingtonas. — Kongresas oficialiai paskelbė Jimmy Carterį išrinktu prezidentu. Tai tik formalumas, išklausius elektorių kolegiją ir prezidentas renkamas tiesioginiu balsavimu.

Po to sen. Birch Bayh (D., Ind.) pasiūlė konstitucinį pakeitimą, kad panaikinama elektorių kolegija ir prezidentas renkamas tiesioginiu balsavimu.

Madridas. — Apie 200 jaunų žmonių, susirinkę keliose bažnyčiose, pradėjo sėdėjimo streiką ir reikalauja paleisti likusius politinius kalinius. Kalinių turėtų būti apie 250. Praėjusią vasarą karaliaus Juan Carlos amnestija paleitė 400 kalinių. Nebuvo paleisti tik laukia teismo už terorizmą.

Saulė šildys Carterį

Washingtonas. — Atlantos inžinieriai planuoja inauguracijos dieną saulės energija pašildyti paaukštintame, kuriame Jimmy Carteris prie Baltųjų rūmų priims paradą. Bus keturi gerai izoliuoti tankai, kiekviename po 400 galionų vandens, juos šildys saulė. Praktiškoji reikšmė yra noras įrodyti, kad saulės energija ir ją plačiau pažaboti naudingam reikalui yra pats laikas.

Los Angeles. — Mojave dykumoje, netoli Barstow, Kalifornijoje, bus pastatyta pirmoji saulės energijos stotis. Veidrodžių pagalba bus surenkami spinduliai ir kaitinamas vanduo. Projektas kainuos apie 100 mil. dolerių.

Protestas dėl vizų

Berlynas. — Amerikos, Britanijos ir Prancūzijos komendantai Vakarų Berlyne įteikė Rytų Vokietijai protestą dėl naujų reikalavimų neviekičiams gauti vizą į Rytų Berlyną. Už vizą reikės mokėti apie 2 dolerius, ir ji galios tik iki tos dienos vidurnakčio.

Sacharinas bus švaresnis

Washingtonas. — Spaudos žiniomis, Maisto ir vaistų administracija nežada uždrausti sacharino vartojimo, tik reikalauja jį stropiai išvalyti nuo nepageidaujamų priemaišų. Tyrimai parodė, kad sacharinas gali sukelti vėžio ligą.

Kuba gauna atominę jėgainę

Havana. — Rytų Europos ūkinė bendrija Komekon sutinka su Kubos prašymu ir jiems įrengs atominę jėgainę. Karibų jūroje tai būtų pirmoji tokia stotis.

Tanklaivis tikrai nuskendo

Bostonas. — Pakrančių apsaugos lėktuvai pastebėjo porą gelbėjimosi liemenių. Tai viskas, kas buvo rasta iš Grand Zenith, Panamoj registruoto tanklaivio, praėjusią savaitę dingusio Atlante, netoli Naujosios Anglijos krantų. Tanklaivis vežė 8.2 mil. galionų pramoninės naftos.

KAIP PEKINAS KLASTOJA ISTORIJĄ

Minėti istorinius faktus taip, kaip jie vyko, yra "reakcioneriška"

Pekinas. — Kas yra istorija? Ar istorija turi sakyti taip, kaip yra, ar taip, kaip reikia sakyti? Toks klausimas iškilo Pekino universitete, studentui paklausus profesorių. Profesorius, kaip rašė "Toronto Globe and Mail", atsakė, kad rašyti faktus taip, kaip yra, būtų "reakcioneriškas" įvykių aiškinimas. Kinijoj istorikas neturi kartoti visos tikros istorijos. Istorija taip pat turi tarnauti revoliucijai, kaip to moko komunistų partija.

Duoda laikraštis ir pavyzdį, kaip nesena istorija ir buvo priitaikinta dienos reikalavimui. Kinijoj rodomas dviejų valandų filmas iš Mao Tse-tungo laidotuvių. Filmas išcenzūruotas, nie-

kur nepamatyti Mao žmonos Čiang Čing, patekusios į nemalonę. Nėra nei anų trijų radikalų, suimtų kartu Čiang. Net žmonos padėtas vainikas, išbuvęs visą savaitę prie Mao kojų, nerodomas. Vainikas, kaip ir Čiang, neturi patekti į istoriją.

Filmas, pavadintas "Amžina garbė didžiajam vadui ir mokytojui pirmininkui Mao Tse-tungui". Jame matyti, kaip praicina tūkstančiai kinų. Tik nėra tu vietų, kurios buvo rodomos tuoj po to per televiziją — nėra našlės ir kitų trijų radikalų. Yra tik labai išryškintas Mao įpėdinis. Tada, per laidotuves, rugėjo 18, Hua Kuo-feng skaitė atsisveikinimo kalbą, o už jo pečių stovė-

Pro Mao karstą praėjo tūkstančiai, tik iš filmo buvo iškirpti visi radikalai, įskaitant ir Mao našlę

Prancūzų komunistai pasmerkė Maskvą

Paryžius. — Prancūzų komunistų partijos vadas Georges Marchais pasmerkė Sovietų Sąjungos politines represijas ir pasakė, kad jis nemusilenks jokiai Maskvos kritikai. "Mes esame įsitikinę, kad tenai nėra nei vieno tikro komunistų partijos programos saugotojo. Mūsų teisė ir pareiga pamerkkti visą tai, kas žaloja socializmo idealą".

Naujas sovietų ambasadorius J. Tautose

New Yorkas. — Naujasis sovietų ambasadorius Jungtinėms Tautoms Oleg Trojanovskij savo kredencialus generaliniam sekretoriui Kurt Waldheimui įteikė. Jis kalba labai gerai angliškai. Buvo 14 metų amžiaus, kai jo tėvas buvo ambasadorium Washingtone, gerai pažįsta Amerikos gyvenimą.

Pirmas jo susitikimas su užsienio laikraštininkais neturėjo būti labai malonus. Jis nuo klausimų gynėsi sovietams būdingu stiliumi: paklaustas apie disidentus ir politinius kalinius atsakė, jog kalinių pas juos tikrai nėra, ir jis nieko negali daugiau pasakyti. "Tokia problema yra tik kitose šalyse, ne Sovietijoj". Žydų emigracija? "Kas norėjo, tas išvažiavo".

Buvo inžinierių klaida

Boise. — Teton užtvanka Idaho valstijoj pernai sugriuvo dėl blogų brėžinių ir netkustio vandens spaudimu apskaičiavimo, nustatė atitinkama inžinierių komisija. Išsiliejęs vanduo nuskan dino 11 žmonių, o nuostolių padaryta už 1 bil. dolerių.

KALENDORIUS

Sausio 8: Apolinaras, Gudulė, Vilentas, Nemira.
Sausio 9: Julijonas, Marcijona, Algis, Gabija.
Sausio 10: Vilimas, Juta, Gražulis, Ragailė.
Saulė teka 7:18, leidžias 4:36.

ORAS

Daugiausia apsiniaukus, šilčiau, 80 proc. galimybė sniego, apie 22 laipsniai.

